

Dokumentnamn: Rutin för servering av alkohol inom vård- och omsorgsboende

Beslutad av:
Avdelningschef Vård- och omsorgsboende

Gäller för:
Vård- och omsorgsboende

Diarienummer:

Datum och paragraf för beslutet:
2022-02-10

Dokumentsort:
Rutin

Giltighetstid:
Tills vidare

Senast reviderad:
2025-03-17

Dokumentansvarig:
Verksamhetsutvecklare, kvalitetsutvecklare vård- och omsorgsboende

Bilagor:

Rutin för servering av alkohol inom vård- och omsorgsboende

Syftet med denna rutin

Syftet med rutinen är att säkerställa att lagen kring alkoholservering (SFS 2010:1622) följs när det gäller inköp och servering av alkoholhaltiga drycker på vård- och omsorgsboenden inom Äldre samt vård och omsorgsförvaltningen Göteborgs Stad.

Vem omfattas av rutin

Rutinen gäller tills vidare för chefer och berörd personal på samtliga vård- och omsorgsboenden i Göteborgs Stad.

Bakgrund

Servering av alkohol regleras av alkohollagen (SFS 2010:1622). Målet med alkoholpolitiken är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Sedan 2012 är det tillåtet att servera alkoholdrycker, det vill säga spritdrycker, vin, öl och andra jästa alkoholdrycker till hyresgäster och deras besökare på vård- och omsorgsboenden. Enligt Alkohollag 2010:1622 8 kap. 1b § krävs inget serveringstillstånd och den som är ansvarig för verksamheten behöver inte anmäla till kommunen att det bedrivs alkoholservering.

Om servering av alkoholhaltiga drycker sker till underårig eller leder till onykterhet, oordning eller servering av alkohol till påverkade personer kan kommunen förbjuda fortsatt servering eller meddela en varning som en ingripande åtgärd. Den som fortsätter servera alkoholhaltiga drycker trots förbud kan dömas till böter eller fängelse.

Genomförande

När hyresgäster framför önskemål om att köpa alkoholhaltiga drycker ska personal vara behjälplig att införskaffa det.

- Utse en serveringsansvarig person över 20 år som ska finnas till hands om problem vid servering uppstår.
- Signeringslista ska användas för att säkerställa kontroll vid servering.
- Alkohol får inte serveras till personer som är under 18 år.
- Alkoholhaltiga drycker serveras till självkostnadspris.
- De alkoholhaltiga dryckerna ska köpas på Systembolaget.
- Servering ska ske enligt krav på god hygien.
- Det ska råda ordning vid servering av alkohol.
- Personal får inte göra reklam för- eller uppmuntra till konsumtion av alkohol.
- Vid personliga inköp av alkohol bestämmer hyresgästen själv var alkoholen ska förvaras, om önskemål finns kan alkohol förvaras exempelvis i det gemensamma köket. Se separat rutin för privata medel för bokföring av inköp av alkohol.

Vägledning vid svåra situationer

Personal på vård- och omsorgsboendet kan hamna i situationer där hyresgästens självständighet krockar med vårdbehovet, exempelvis om en hyresgäst vill dricka alkohol trots att läkare avråder. Hyresgästen har ett eget ansvar och hens beslut måste respekteras. Om det blir aktuellt kan personal avråda hyresgästen från att köpa alkohol och dokumentera det. För att underlätta vid eventuella konflikter är det viktigt med kända och tydliga rutiner för hur verksamheten ska hantera svåra situationer.

- Vid känd alkoholproblematik där situationer kan vara svåra att hantera upprättas en separat handlingsplan utifrån samordnad individuell plan (SIP).
- Vid allvarlig hotbild ska polis tillkallas.
- Dokumentera avvikande händelser i Treserva enligt rutin för social dokumentation.

Uppföljning

- Berörd personal ges information om rutin årligen samt vid nyanställning.
- Den som bedriver alkoholservering enligt första stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. *Lag (2018:1726)*.
- Egenkontroll utförs och följs upp av enhetschef en gång per år.

Ansvar och roller

Verksamhetschef

- Har yttersta ansvaret för servering av alkoholhaltiga drycker till hyresgästerna.

Enhetschef

- Har övergripande ansvar för att rutin och egenkontroll är anpassad till verksamheten och att verksamheten bedriver egenkontroll.
- Ansvarar för att berörd personal har tillräckliga kunskaper om rutin för servering av alkohol på vård- och omsorgsboendet.
- Ansvarar för uppföljning av egenkontroll.

Berörd personal

- Ansvarar för att tillämpa rutinen på respektive vård- och omsorgsboende.
- Ansvarar för att påtala eventuella brister i egenkontroll.
- Dokumentera avvikande händelser i Treserva.

Koppling till andra styrande dokument

Se styrande dokument: Egenkontroll alkoholservering vård- och omsorgsboende.

Se styrande dokument: Rutin för privata medel inom vård- och omsorgsboende, korttid och avlösning

Stödjande dokument

Alkohollag (2010:1622) [Alkohollag \(2010:1622\) Svensk författningssamling 2010:2010:1622 t.o.m. SFS 2020:876 - Riksdagen](#)

Folkhälsomyndigheten Regler kring servering av alkohol (2022) [Regler kring servering av alkohol — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

Folkhälsomyndigheten (16 februari 2024) [Egenkontrollprogram för alkoholservering på särskilda boenden — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)